

MISJA

Misja Gminy to deklaracja jej głównych przewag komparatywnych, czyli tych, którymi wyróżnia się spośród innych gmin. Wskazuje główny kierunek działań i generalne priorytety, obrane w ramach pola swobodnej decyzji, jaką gminie pozostawiają regulacje ustawowe. W związku z dwoistością celów misji (kierunek działania i priorytety) i tym samym kierowaniem jej do dwóch różnych odbiorców: zewnętrznych oraz do podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w realizację misji - misja Gminy Dygowo została sformułowana na dwa sposoby, jako misja wewnętrzna i zewnętrzna.

Misja wewnętrzna jest adresowana do interesariuszy wewnątrz Gminy: do społeczności i jej liderów, do administracji gminnej, i władz samorządowych. Jest jednoznaczna informacją o tym, co chcemy osiągnąć i jakimi środkami.

Misja zewnętrzna jest adresowana do potencjalnych interesariuszy z zewnątrz, do inwestorów i turystów, do zagranicznych samorządów, szukających partnerów w Polsce i do krajowych dysponentów środkami pomocowymi. Misja zewnętrzna ma walor promocyjny i ma za zadania budować wizerunek Gminy Dygowo.

MISJA WEWNĘTRZNA:

**MISJĄ GMINY DYGOWO JEST SUKCESYWNE ROZWIJANIE
FUNKCJI PODMIEJSKIEGO OBSZARU OSADNICZEGO
O WYSOKIM PRESTIŻU ORAZ ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM
WARUNKÓW DO ZNAJDOWANIA ŹRÓDEŁ UTRZYMANIA**

MISJA ZEWNĘTRZNA:

DYGOWO TO MIEJSCE DLA MNIE I DLA CIEBIE

Drodzy mieszkańcy Gminy Dygowo,

Przez różne historii zakręty nasi rodzice i dziadkowie musieli porzucić swoją ojcowiznę, w swojej tułaczce, zdecydowali się osiąść tutaj, na tym pięknym skrawku ziemi. Tak już, czwarte pokolenie, buduje naszą wspólną rzeczywistość. Dzisiaj musimy rozważnie spojrzeć przed siebie, tak żeby wybrać najlepszą z dróg rozwoju naszej Gminy.

Nikt nam nie może narzucić kierunku, w którym mamy zmierzać ani celu, który mamy osiągnąć. Muszą one uwzględniać nasze ambicje, wiedzę i realne możliwości.

Przedstawiam Wam, Program Rozwoju Gminy Dygowo, który jest dokumentem ustanawiającym wspólny dla mieszkańców, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, przedsiębiorców oraz władz gminy obszar, w którym wypracowana zostaje wizja przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom uwzględniając przy tym realne możliwości.

Stworzyliśmy razem Program, który będzie podstawą wyznaczania kierunków, działania Gminy i dowodem na jej wiarygodność i przewidywalność wobec partnerów zewnętrznych, dla których te argumenty stanowią podstawę oceny lokalizacji własnych działań na terenie gminy. Program ten będzie też istotnym argumentem przy ubieganiu się o środki finansowe z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania.

Wójt Gminy Dygowo

Marek Zawadzki

/

1.

PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA PROGRAMU ROZWOJU

Podstawą prawną sporządzenia niniejszego dokumentu jest art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379 i poz. 1072) w związku z art. 91 ust. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t. jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr .84 poz.712, Nr 157, poz. 1241, z 2011 r. Nr 279, poz. 1644, z 2012 r. poz. 1237, z 2013 r. poz. 714, z 2014 r. poz. 379)

Program Rozwoju Gminy Dygowo na lata 2015-2021 wpisuje się w politykę rozwoju, – zgodnie z zasadą spójności - merytorycznych rozwiązań gminnych z rozwiązaniami przyjętymi w dokumentach dotyczących krajowej oraz regionalnej polityki rozwoju.

2. WSTĘP

Rozwój gminy to proces długofalowy, którego celem jest wprowadzanie planowanych zmian, zmierzających do poprawy szeroko rozumianych warunków życia mieszkańców Gminy.

Dokumentem, który umożliwia spójne i przemyślane prowadzenie polityki rozwoju społeczno- gospodarczego jest plan rozwoju gminy określany mianem strategii rozwoju, zawiera opis działań o charakterze długookresowym, wytypowanych w oparciu o przeprowadzoną analizę społeczno-gospodarczą gminy, zawartą w Raporcie o stanie Gminy.

Na podstawie wyników uzyskanych z Raportu o Stanie Gminy Dygowo wyodrębniono najważniejsze zadania uwzględniając przy tym wszystkie czynniki wpływające na wzrost gospodarczy oraz rozwój społeczeństwa. Określono cele i zadania komplementarne wobec siebie, warunkujące uzyskanie pozytywnych efektów podejmowanych działań. Postępujący rozwój społeczno-gospodarczy, uwarunkowania endo- i egzogeniczne oraz integracja Polski z Unią Europejską zmuszają do takiego przemyślanego długofalowego podejścia, które jest podstawą do prowadzenia stabilnej polityki wzrostu gospodarczego.

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem poprzedzającym podejmowanie działań, stanowi koncepcję ich realizacji, przy jednoczesnym uwzględnieniu szans i zagrożeń wynikających ze zmiennego otoczenia i działań innych podmiotów.

Strategia jest instrumentem stymulowania procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy, a w szczególności:

- dyktuje główne kierunki rozwoju gminy,
- stanowi plan będący podstawą do podejmowania decyzji rozwojowych,
- zwiększa spójność decyzji podejmowanych przez władze samorządowe,
- pozwala na lepsze zagospodarowanie zasobów gminy,
- stanowi podstawę do ubiegania się o środki finansowe z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych,
- informuje mieszkańców i inwestorów o spodziewanych kierunkach rozwoju gminy.

Strategia rozwoju spełnia zatem funkcję:

- materiału informacyjnego, określającego aktualny potencjał społeczny, ekonomiczny i gospodarczy gminy,
- programu działania dla władz lokalnych,
- formalnej podstawy umożliwiającej ubieganie się o środki wsparcia z budżetu państwa oraz o środki z funduszy pomocowych Unii Europejskiej,
- materiału promocyjnego.

Prace nad strategią Gminy Dygowo toczyły się z uwzględnieniem następujących zasad:

- zasada koncentracji na realnych siłach Gminy– największą siłę stanowią zasoby lokalne, historyczne, przyrodnicze, kapitał ludzki oraz wszelkie cenne cechy świadczące o odmienności obszaru. Strategia ma za zadanie wykorzystać je w sposób optymalny, stąd konieczność zebrania pomysłów wszystkich grup społecznych, począwszy od władz samorządowych, mieszkańców oraz organizacji działających na terenie Gminy,
- zasada koncentracji na zagadnieniach najistotniejszych dla przyszłości – przyjęto, że każdy potencjalny cel strategiczny powinien być rozpatrywany w kontekście jego doniosłości dla przyszłości Gminy. Dokonano zatem selekcji i wyodrębniono cele o najwyższym priorytecie.
- zasada koncentracji tematycznej – wychodzi naprzeciw tendencjom obserwowanym w całej Unii Europejskiej. Wiele dotychczasowych dokumentów miało liczne cele, które dawały poczucie iluzorycznego bezpieczeństwa, iż w ramach strategii zostanie zrealizowane wszystko. Strategia Rozwoju Gminy Dygowo na najbliższe lata będzie koncentrowała się na niewielu, ale najważniejszych zagadnieniach.

Realizacja zadań określonych w Strategii przypada na okres programowania Unii Europejskiej i zawiera się w latach 2014 – 2022. Rezultaty i oddziaływania niektórych zadań, szczególnie tych rozpoczętych w latach 2019 – 2020 obejmą także następny okres programowania.

3. OBSZAR I CZAS REALIZACJI

REALIZACJA STRATEGII	
OBSZAR	CZAS
Gmina wiejska Dygowo, położona w obrębie administracyjnym powiatu kołobrzeskiego	– lata 2014 – 2022 – czas ten pokrywa się z okresem programowania Unii Europejskiej; – rezultaty i oddziaływania poszczególnych zadań, w szczególności tych realizowanych w latach 2019 – 2020 będą się zawierać w kolejnym okresie programowania

4. SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy Dygowo została szczegółowo opisana i zdiagnozowana w Raporcie o Stanie Gminy, będącym integralnym załącznikiem do niniejszej Strategii. Wielokrotnie w niniejszym dokumencie będziemy się powoływać zarówno na wyniki analityczne jak i wyniki konsultacji społecznych przeprowadzonych w gminie zawarte w tym raporcie.

Aktualny raport o stanie Gminy stanowił podstawę do szerokich analiz prowadzonych przez członków Zespołu Strategicznego, mających na celu identyfikację faktów, zjawisk, trendów i tendencji ważnych dla przyszłości i rozwoju Gminy. Obejmuje on wszystkie ważne dziedziny życia naszej wspólnoty samorządowej i został sporządzony według dostępnych, najnowszych danych.

W pracach nad strategią wzięto pod uwagę Ustawę o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz kwestię harmonizacji planów strategicznych Gminy z powstającymi lub istniejącymi strategiami bliższego i dalszego otoczenia, tj.:

1. Strategia Europa 2020.
2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 – regiony, miasta i obszary wiejskie.
3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
4. Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020.
5. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 r.
6. Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.
7. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Koszalińsko – KołobrzESCO-Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego.

5. ANALIZA MOTORÓW ROZWOJU

Jedną z ważnych ocen stanu rozwojowego samorządu jest analiza motorów rozwoju. Zgodnie z obecnym poziomem nauki i doświadczeniami praktycznymi istnieje i silnie oddziałuje dziewięć podstawowych motorów rozwoju lokalnego, czyli czynników wpływających na zmiany rozwojowe we wspólnocie.

Dokonano analizy i oceny siły oddziaływania każdego z tych dziewięciu motorów.

Motory rozwoju (według hierarchii znaczenia dla pomyślnego rozwoju) to:

- 1) kapitał społeczny, społeczny klimat dla rozwoju;
- 2) przywództwo;
- 3) zasoby środowiska naturalnego;
- 4) zasoby pracy;
- 5) teren i korzyści miejsca;
- 6) potencjał gospodarczy;
- 7) kapitał finansowy (inwestycyjny);
- 8) poziom nauki, techniki, kultury;
- 9) zainwestowanie infrastrukturalne.

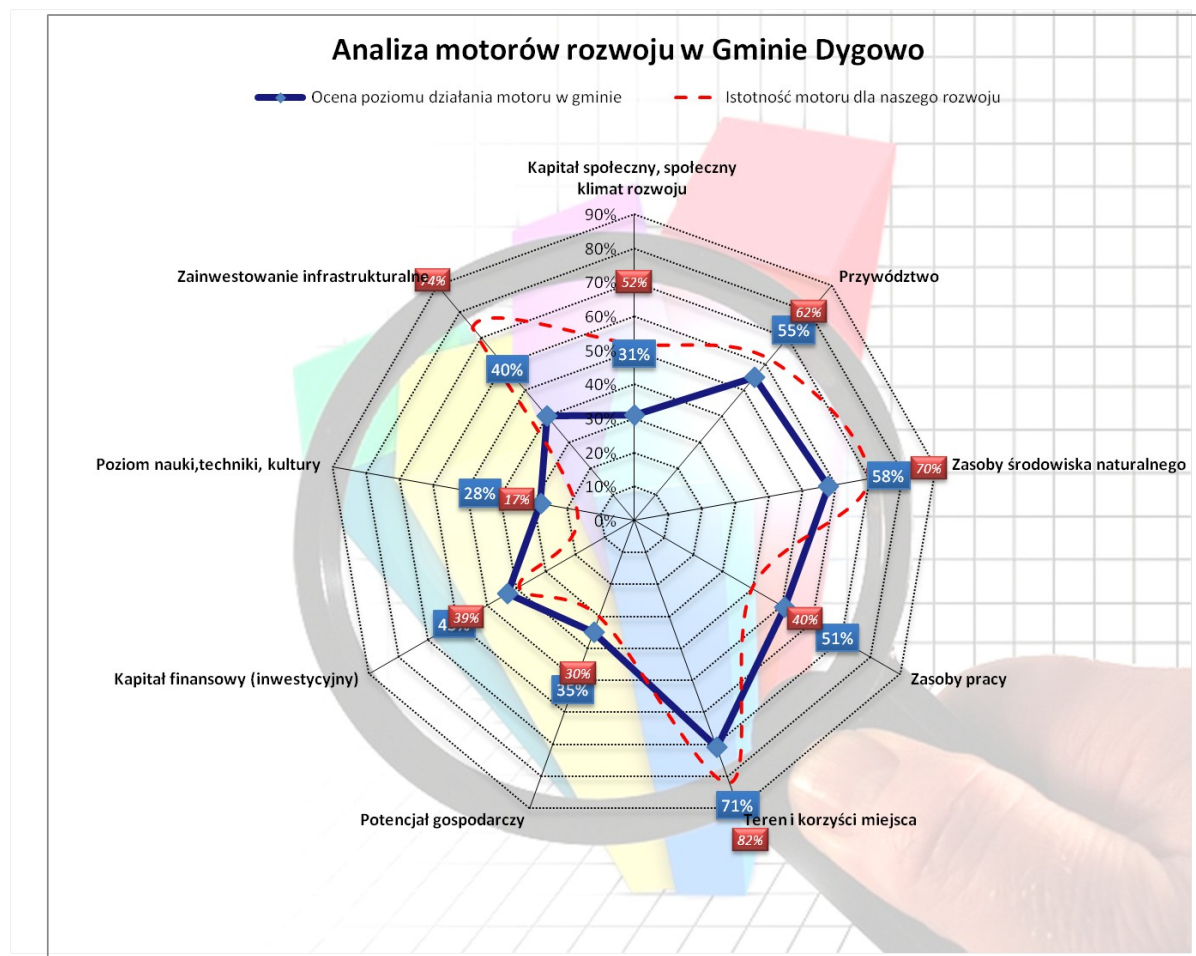
Oceny działania i istotności motorów rozwoju dla gminy Dygowo dokonał Zespół analizujący dwa aspekty: poziom działania motoru rozwoju oraz istotność każdego z nich dla gminy.

lp			
1	Kapitał społeczny	↓	↗
2	Przywództwo	↗	↗
		↗	↑
		↗	↘
		↑	↑
		↓	↓
		↘	↘
		↓	↓
		↘	↑

Z analizy motorów rozwoju wynika, iż za najważniejszy z nich i jednocześnie najbardziej istotny, mieszkańcy uznali motor terenu i korzyści miejsca, następnie Zasoby środowiska naturalnego oraz przywództwo. Za najmniej istotne uznane zostały Poziom nauki, techniki i kultury oraz potencjał gospodarczy. Zasoby pracy zostały wskazane jako ważny motor ale o relatywnie niewielkim wpływie na rozwój gminy, tak samo jak kapitał finansowy (inwestycyjny). Mieszkańcy wskazali również na bardzo dużą istotność zainwestowania infrastrukturalnego, nie mniej jednak nisko oceniając jego poziom oddziaływania. Zainwestowanie infrastrukturalne (za wskaźnik przyjęto iloraz oceny poziomu działania motoru w gminie i jego istotności dla dalszego rozwoju).

Z analizy tej wynika, że zdaniem mieszkańców najsilniejszymi atutami gminy są teren i korzyści miejsca i zasoby środowiska naturalnego oraz silne przywództwo. Rezultaty tych

dwóch analiz wzięto pod uwagę przy formułowaniu i określaniu priorytetów celów strategicznych i operacyjnych.

Wykres 1 Wyniki analizy motorów rozwoju.

6. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

6.1 ANALIZA ABC WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

W opracowywaniu niniejszej części wykorzystaliśmy koncepcję analizy heurystycznej ABC, (**A**-tuty, **B**-ariery, **C**-iekawe) autorstwa Jacka Wardy i Wojciecha Kłosowskiego. Technika ta polega na pogrupowaniu tego, co wiemy o analizowanej sytuacji, do każdej z ww. grup. Odrzuceniu podlegają te dane, których nie można zakwalifikować do którejkolwiek z grup.

Do grupy A-tuty zakwalifikowane zostały te dane, które mają rzeczywisty wpływ na rozwój gminy. Jeżeli dany fakt z rzeczywistości Gminy nie jest jej atutem, to może być zakwalifikowany jako B-ariery, która powodować będzie trudniejszy rozwój Gminy, bardziej niepewny lub obciążony dużym ryzykiem.

Jeżeli dany fakt nie jest ani Atutem ani Bariery to może być Ciekawym tematem dalszej analizy.

Nie odnieśliśmy jej do wszystkich obszarów, a jedynie do tych, które zostały wcześniej zidentyfikowane, jako mające wpływ na obecną sytuację Gminy Dygowo. Analizę

przeprowadzono dla wyodrębnionych obszarów życia wspólnoty, a następnie drogą dyskusji i selekcji sprowadzono do kilku kluczowych dla przyszłości Atutów, Barrier i Ciekawych zjawisk wartych dalszej analizy. Ostatecznie wyniki analizy przedstawiają się następująco:

Atuty	1	2	3	4	5	Wek
Parsęta i możliwość zagospodarowania turystycznego, plaża nad Parsętą i parking dla wędkarzy (teren sołectwa Pustary), dla spływów kajakowych (Bardy, Pyszka, teren przy moście Wrzosowo).						
Możliwość obsługi ruchu turystycznego grup rowerzystów i nordic walking oraz turystyki łowieckiej.						
Pełne uzbrojenie w infrastrukturę na terenie gminy.						
Bliskość Kołobrzegu dająca pracę oraz miejsce wypoczynku dla turystów nadmorskich ceniących ciszę.						
Mocną stroną mieszkańców jest identyfikacja z miejscem zamieszkania.						
Prowadzona jest głównie produkcja roślinna, a więc obciążenie i uciążliwość dla środowiska są ograniczone.						
Łatwo znaleźć chętnych do współpracy, prężnie działają OSP. Aktywni mieszkańcy nie potrzebują formalizacji żeby działać. Działają kluby sportowe i zespoły ludowe.						
Działające świetlice wiejskie jako centra aktywności mieszkańców.						
Bogate dziedzictwo historyczne, w tym wiele obiektów zabytkowych.						
Rezerwat przyrody w niewielkiej odległości oraz duża ilość dzikich zwierząt oraz ich szlaki migracyjne.						
Mienie gminy jest zadbane i utrzymywane, poprawia się zagospodarowanie przestrzeni.						
Barieri	1	2	3	4	5	Wek
Liczne problemy w infrastrukturze dotyczące: oświetlenia na placach zabaw, boiskach oraz siłowniach zewnętrznych, brak dostępu do prądu na boiskach. Nakładanie nowych obowiązków bez brania pod uwagę kosztów jak również gąszcz przepisów i niestabilne prawo.						
Liczne braki w infrastrukturze drogowej o charakterze punktowym w tym głównie: chodników, ławek przy ciągach pieszych, luster zapewniających widoczność. Na niekorzystny stan bezpieczeństwa zdaniem mieszkańców mają również wpływ drzewa na poboczach dróg oraz słupy energetyczne i oświetleniowe. Brak ewolucji drogowych wykonywanych przez właściwych zarządców dróg						

(powiat, województwo).					
Brak domu kultury w Dygowie oraz brak świetlic w miejscowościach: Kłopotowo i Włoszibórz.					
Brak realizacji wszystkich postulatów zgłaszanych przez mieszkańców.					
Konieczna częstsza obecność straży gminnej ze względu na wykroczenia w ruchu drogowym. Infrastruktura społeczna nie jest objęta monitoringiem.					
Zmniejsza się liczba rolników, gospodarstwa prowadzone są przez coraz większe firmy.					
Brak połączenia ścieżek rowerowych w jedną sieć z już istniejącymi stanowi istotną barierę w rozwoju komunikacji i turystyki rowerowej.					
Migracja zarobkowa ogranicza liczbę młodych ludzi oraz dzieci w szkołach i przedszkolach.					
Brak działań zmierzających do uporządkowania stosunków własnościowych w celu realizacji inwestycji lub poprawy estetyki poprzez zagospodarowanie gruntów i budowli (wymiany gruntów lub przekazanie przez ANR w celu pozyskania miejsc, które mogłyby po inwestycji służyć mieszkańcom). Problem zagospodarowania przestrzeni dotyczy miejsc, w których po upadku PGR formalnie są właściciele, ale nie dbający o posesję, są miejsca, które użytkuje się bezprawnie.					
Brak atrakcyjnych profili sekcji sportowych (tenis ziemny, łyżnictwo, szachy).					
Brak bazy gastronomicznej na terenie gminy w szczególności restauracji/ sal weselnych jest ograniczeniem dla rozwoju turystyki i niedogodnością dla mieszkańców.					
Brak warunków dla agroturystyki/ rosnące wymagania potencjalnych gości gospodarstw agroturystycznych, wymagają większych nakładów, co ogranicza ich rozwój i tworzenie nowych.					
Brak połączeń komunikacji publicznej z terenów gminy do Dygowa.					
Trudność w pozyskiwaniu dofinansowania ze środków zewnętrznych ogranicza rozwój organizacji pozarządowych takich jak KGW czy OSP.					

Ciekawe	1	2	3	4	5
Ciekawe czy społeczna działalność gospodarcza będzie się rozwijać?					

Ciekawe czy stworzenie skansenu rolniczego w gminie o typowo rolniczym charakterze stałoby się atrakcją turystyczną?					
Ciekawe czy można byłoby zarabiać na spływach kajakowych?					
Ciekawe czy osoby trwale związane z pomocą społeczną podejmą działania na rzecz poprawy swojej sytuacji?					
Ciekawe co by się stało gdyby na terenie gminy były organizowane obozy przetrwania czy stałoby się to specjalizacją turystyczną gminy?					
Ciekawe czy mieszkańcy będą wracać z emigracji zakładać firmy i zapewniać pracę w swojej gminie?					
Ciekawe czy rozwinęło by się w gminie drobne przetwórstwo, gdyby przepisy były łatwiejsze do spełnienia?					

6.2 ANKIETA WYZWAŃ PRZYSZŁOŚCI

Zarówno członkom Zespołu Strategicznego, jak i uczestnikom konsultacji społecznych, a także młodzieży, przekazana została ankieta strategiczna formułująca kluczowe pytania o wizje i koncepcje przyszłości Gminy w wybranych aspektach.

Zebrano około 80 wypełnionych ankiet, a Zespół przeanalizował wyrażone w nich oczekiwania i wizje respondentów. Pytania ankietowe brzmiały jak poniżej.

1. Jak Gmina Dygowo może pełnić funkcje inne, niż pełni obecnie?
2. Co innego może dać utrzymanie Gminie niż ma to miejsce dzisiaj?
3. Co ma się zmienić w wyglądzie miejscowości gminnych za 10 lat?
4. Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?
5. Jaką nową atrakcję zaproponujemy inwestorom?
6. Co powinien wiedzieć o Gminie Dygowa mieszkaniec np. Lublina?
7. Jakie nowe fakty i zachęty znajdą się w zagranicznych przewodnikach o Gminie Dygowo za 10 lat?
8. Co będzie charakteryzować obecność Gminy w Internecie?
9. Jak będziemy budować kapitał społeczny, zgodę w Gminie?
10. Co nowego zaproponujemy dzieciom i młodzieży?
11. Jak ma się zmieniać otoczenie miejscowości w Gminie?
12. Jakie mają być nowe, przyszłościowe powiązania komunikacyjne?
13. Czym pokonamy konkurentów?
14. Jaka funkcja Gminy będzie przeważać za 10 lat?

W obrębie każdego z pytań pojawiło się wiele różnych odpowiedzi. Liczba zebranych ankiet i udzielonych odpowiedzi świadczy o dużym zainteresowaniu respondentów przyszłością Gminy, a także o wielości spojrzeń uczestników ankiety na problemy przyszłości. Zespół przeanalizował zebraneankiety i wyłonił z nich najczęściej powtarzające się odpowiedzi. Zaprezentowane wizje i poglądy na przyszłość Gminy zawarte w ankietach ułatwiły Zespołowi ostateczne sformułowanie celów strategicznych.

7. CELE STRATEGICZNE DLA GMINY DYGOWO

W najogólniejszym ujęciu, wynikającym z generalnych prawidłowości rozwoju dokonującego się w nowych warunkach gospodarowania w układach terytorialnych, główne cele strategii gminy można sformułować następująco:

- 1) Ograniczenie niekorzystnych skutków ubocznych przyjętego modelu rozwoju, mających wpływ na jakość życia mieszkańców.
- 2) Tworzenie nowych miejsc pracy, co, z jednej strony stwarza korzystny klimat gospodarczy, a więc przyczynia się do dynamizacji rozwoju, z drugiej zaś bezpośrednio prowadzi do pełniejszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców.
- 3) Uzyskanie stabilności gospodarczej w wyniku wspierania dziedzin gospodarki o stabilnym popycie krajowym i zagranicznym oraz wysokiej dynamice wzrostu.
- 4) Stworzenie dogodnych warunków osadnictwa dla osób poszukujących w danej gminie lepszych środowiskowych warunków do życia.

W ocenie potencjału rozwojowego gminy szczególną rolę odgrywa wskazanie tych elementów jej struktury społeczno - gospodarczej, które mogą stać się konkurencyjne w szerszym układzie przestrzennym: regionalnym, krajowym a nawet międzynarodowym.

Rolą władz publicznych jest dostrzeganie i wykorzystanie szans, które pojawiają się w danym miejscu i czasie - i które, jeżeli nie zostaną podjęte - znikają. Dlatego też, w strategii rozwoju układu lokalnego konieczne jest wskazanie zestawu szans, jakie mogą stać przed gminą, jak również miejscowych warunków, które należy spełnić, by szanse te mogły zostać wykorzystane.

Cele podlegają hierarchizacji i są określane na trzech następujących poziomach:

- strategiczny
- taktyczny
- operacyjny

Spśród powyżej wymienionych etapów, etap strategiczny jest pierwszy i najważniejszy w hierarchii. Ustalane na nim cele strategiczne, są liczbowo nieliczne oraz bardzo ogólne, dotyczą najczęściej ogólnej polityki Gminy, która z kolei wynika ściśle z jej misji. Można w związku z tym stwierdzić, że właściwe i staranne określenie wizji, którą będzie realizowała Gmina jest kluczowe dla prawidłowego sformułowania celów strategicznych.

Cel strategiczny dla Gminy Dygowo, obejmuje takie dziedziny życia jak:

- społeczeństwo,
- gospodarka,
- oświata,
- kultura
- turystyka.

Dla Gminy Dygowo przyjęto, że celem strategicznym jest:

ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM WYSOKIEGO POZIOMU ŻYCIA.

Realizacja tego celu nadrzędnego wymaga rozwoju funkcji podmiejskiego obszaru osadniczego, zapobiegania bezrobociu, tworzenia przyjaznych warunków zamieszkania, ochrony zdrowia bezpieczeństwa oraz zwiększenia dostępu do infrastruktury publicznej.

7.1 PIERWSZY CEL STRATEGICZNY.

CEL STRATEGICZNY	Gmina Dygowo bezpieczna i przyjazna dla mieszkańców i turystów.
operacyjneCele	2 Zapewnienie ochrony i wsparcia dla rodzin
	3 Rozwój licznych i aktywnych organizacji pozarządowych oraz ich działalności
	4 Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
	5 Wsparcie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej
	6 Poprawa stanu technicznego placówek opieki zdrowotnej i opieki społecznej
	7 Rozwój sportu szkolnego i rekreacji

7.2 DRUGI CEL STRATEGICZNY .

CEL STRATEGICZNY	Gmina Dygowo przyjazna inwestorom. Silna, wspierająca makro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na potrzeby mieszkańców, gospodarki i turystów.
Cele operacyjne	2 Rozwój przedsiębiorstw funkcjonujących w Gminie
	3 Wsparcie innowacyjnych działań na rzecz gospodarki
	4 Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy poprzez utworzenie i utrzymanie terenów atrakcyjnych pod względem ekologicznym
	5 Poprawa warunków komunikacyjnych z naciskiem na poprawę infrastruktury drogowej, budowę ścieżek rowerowych i wypożyczalni rowerów oraz przystani kajakowych i wypożyczalni kajaków w celu ożywienia ruchu turystycznego
	6 Rozwój budownictwa mieszkaniowego z naciskiem na mieszkania dla młodych

7.3 TRZECI CEL STRATEGICZNY .

CEL STRATEGICZNY	Gmina Dygowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającego aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców.
operacyjneCele	2 Podwyższanie jakości świadczonych usług edukacyjnych na szczeblu przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym oraz kształcenia ustawicznego
	3 Kształtowanie i rozwój pozaszkolnych form edukacji

7.4 CZWARTY CEL STRATEGICZNY .

CEL STRATEGICZNY	Gmina Dygowo miejscem chroniącym dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.
operacyjneCele	2 Rewitalizacja obiektów zabytkowych i terenów zdegradowanych
	3 Rozwój marki Łososiowe Dygowo i konkurencyjnych produktów turystycznych np. Dygowski szlak kulinarny, Szlak Dygowskich Pomników Przyrody
	4 Kreowania postaw społecznych sprzyjających rozwojowi turystyki
	5 Dygowo miejscem spotkań miłośników historii regionu, wędkarstwa i koneserów potraw regionalnych
	6 Gmina Dygowo miejscem spotkań pasjonatów historii, wędkarzy, smakoszy dań z lokalnych produktów, przyjazna dla świadomego turysty

Wskaźniki pomiarów realizacji strategii w ciągu roku

Przygotowanie wskaźników dla wszystkich celów strategicznych odbywało się z uwzględnieniem istniejących strategii Europy, kraju, regionu. Wskaźniki realizacji celów obrazują, jakie zmiany zajdą od momentu przyjęcia do realizacji

Strategii Gminy Dygowo. Wskazują zarówno bezpośrednie efekty jak i oddziaływanie na najbliższe otoczenie. Wybrane wskaźniki, bezpośrednio związane są z realizowaną Strategią. Wskaźniki te są mierzalne i możliwe do zweryfikowania. Lista wskaźników ukształtowała się następująco:

- **Wskaźniki weryfikacji celu: 7.1 Gmina Dygowo bezpieczna i przyjazna dla mieszkańców i turystów.**
 - 7.1.1. Liczba wykroczeń i przestępstw w Gminie (malejąca).
 - 7.1.2. Liczba osób i rodzin objętych opieką przez służby gminne (GOPS, Domy Opieki Społecznej).
 - 7.1.3. Ilość organizacji pozarządowych oraz liczba ich członków (wzrost).
 - 7.1.4. Ilość szkoleń i kursów dla osób zagrożonych wykluczeniem (wzrost).
 - 7.1.5. Liczba miejsc bez barier architektonicznych (wzrost).
 - 7.1.6. Zwiększenie ilości wydatków na remonty i modernizacje placówek opieki zdrowotnej i opieki społecznej.
 - 7.1.7. Liczba osób uczestniczących w działaniach sportowych i rekreacyjnych. Liczba sprzętu rekreacyjnego (wzrost).
- **Wskaźniki weryfikacji celu: 7.2 Gmina Dygowo przyjazna inwestorom, silna wspierająca makro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające na potrzeby mieszkańców, gospodarki i turystów.**
 - 7.2.1. Liczba przedsiębiorstw w Gminie. Liczba utworzonych miejsc pracy.
 - 7.2.2. Poprawa jakościowa produkcji usług i produktów firm (nagrody, wyróżnienia, zasięg). Liczba nowych produktów. Liczba świadczonych nowych usług w wyniku realizacji projektu.
 - 7.2.3. Liczba nowych produktów/usług powstałych w wyniku realizacji Strategii.
 - 7.2.4. Ilość miejsc prawnie chronionych, terenów ekologicznych, pomników przyrody.
 - 7.2.5. Długość ścieżek rowerowych. Liczba wypożyczalni. Liczba przystani. Ilość wypożyczalni sprzętu wodnego.
 - 7.2.6. Ilość nowych mieszkań. Średni wiek mieszkańców gminy (odmłodzenie społeczności lokalnej).
- **Wskaźniki weryfikacji celu: 7.3 Gmina Dygowo miejscem edukacji przedszkolnej, szkolnej i kształcenia ustawicznego wspierającym aktywnie rozwój i możliwości podnoszenia kwalifikacji dla mieszkańców.**
 - 7.3.1. Wzrost jakości usług edukacyjnych. Wzrost liczby uczestników. Doskonalenie i podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji nauczycieli. Liczba nowych usług.
 - 7.3.2. Innowacyjne formy edukacji , nowe formy, coraz szerszy obszar działania.
 - 7.3.3. Nowe propozycje z zakresu edukacji pozaszkolnej. Liczba uczestników przedsięwzięć.
 - 7.3.4. Wzrost liczby imprez tematycznych. Nowe koła zainteresowań. Zwiększenie liczby dorosłych uczestniczących w imprezach tematycznych. Organizacja spotkań gminnych, powiatowych i wojewódzkich.
- **Wskaźniki weryfikacji celu: 7.4 Gmina Dygowo miejscem chroniącym dziedzictwo kulturowe oraz rozwijającym sferę kulturalną i gospodarkę turystyczną.**
 - 7.4.1. Budowa domu kultury. Stworzenie nowych kół zainteresowań. Liczba osób zatrudnionych. Liczba osób korzystających z oferty Domu Kultury.

- 7.4.2. Liczba obiektów. Wielkość terenu objętego rewitalizacją.
- 7.4.3. Liczba osób biorących udział w imprezie. Zasięg uczestników imprezy. (gminny, powiatowy, ogólnopolski). Liczba podmiotów biorących udział w szlaku kulinarnym. Długość szlaku Przyrodniczego. Koszt inwestycji oznakowania i przygotowania szlaku. Wydanie przewodników promujących te atrakcje (ilość sztuk).
- 7.4.4. Wzrost informacji w mediach. Artykuły i filmy promujące Dygowo. Mapy, przewodniki, oznakowania. Spotkania informacyjne dla mieszkańców (podnoszenie ich wiedzy w celu stworzenia społecznych przewodników po gminie). Stworzenie punktu informacji turystycznej.
- 7.4.5. Liczba spotkań. Liczba osób uczestniczących.
- 7.4.6. Liczba spotkań. Liczba osób uczestniczących.
- 7.4.7. Liczba osób biorących udział w spotkaniach i imprezach.
- 7.4.8. Liczba spotkań. Liczba osób uczestniczących.

PROMOCJI STRATEGII

Strategia Rozwoju Gminy Dygowo jest dziełem zbiorowym społeczności lokalnej. Dokument ten, mimo iż jest przede wszystkim dokumentem orientującym działania Urzędu Gminy, musi zyskać powszechne poparcie społeczności oraz mobilizować ją do wspólnych wysiłków w jej realizacji. Dlatego Strategia ta, będzie promowana wśród mieszkańców Gminy i działających na jej terenie firm. Promocja Strategii Rozwoju Gminy Dygowo (SRGD) realizowana będzie poprzez:

1. Umieszczenie dokumentu Strategii na stronie internetowej Gminy.
2. Powoływanie się na cele strategiczne określone w Strategii w trakcie współpracy z przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami przy tworzeniu i realizacji programów z niej wynikających.
3. Informowanie mieszkańców o stopniu realizacji strategii.

MONITORING I EWALUACJA

Zasada ciągłości procesu planowania działań wymusza ustanowienie mechanizmu, który pozwoli na bieżącą ocenę postępu prac wdrożeniowych oraz okresową weryfikację realizowanego planu. Dlatego opracowana i wdrożona Strategia będzie podlegała procesom ewaluacyjnym. Celem ewaluacji będzie oszacowanie jakości i wartości oraz efektów wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Dygowo. Zgodnie z powyższym przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji "ex-ante" (przed rozpoczęciem realizacji), która oceni trafność założeń oraz sposobów realizacji Strategii, ewaluacji "on-going" (w trakcie realizacji, w połowie wdrażania Strategii), która oceni poziom realizacji celów Strategii oraz zidentyfikuje czynniki mające wpływ na realizację zaplanowanych działań strategicznych.

Po zakończeniu okresu obowiązywania Strategii winna być przeprowadzona ewaluacja ex-post, która podsumuje efekty działań strategicznych oraz pozwoli na wyciągnięcie wniosków, które winny stanowić jedną z podstaw dotyczących dalszych kierunków rozwoju Gminy.

Odpowiedzialnym za realizację Strategii Rozwoju Gminy Dygowo jest Wójt Gminy. W tym kontekście do jego zadań będzie należało:

1. Zarządzanie realizacją Strategii.
2. Przygotowywanie projektów i wniosków do programów aplikacyjnych i planowanych budżetów oraz przedstawianie ich do zatwierdzenia Radzie Gminy.

3. Koordynacja i kontrola prawidłowości realizacji Programów Operacyjnych i wchodzących w ich zakres projektów.
4. Zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi w budżecie Gminy na realizację Strategii oraz środkami pozyskanymi na ten cel ze źródeł zewnętrznych (w tym ze źródeł pomocowych).
5. Prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej związanej z wdrażaniem Strategii.

W realizację Strategii Rozwoju Gminy Dygowo włączone zostaną wszystkie gminne jednostki organizacyjne.

ZAMIAST PODSUMOWANIA

**„Żaden plan nie jest wart papieru, na którym go wydrukowano,
jeżeli nie skłoni cię do działania.”**

~William Danforth